

Černožice

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Hradec Králové

Nadmořská výška: 255 m n. m.

Počet obyvatel: 1 045

Adresa URL: www.cernozice.cz

Okres: Hradec Králové

GPS souřadnice: 50.318635N, 15.874027E

První pís. zmínka: 1197 (828 let)

PSČ: 503 04

Historie obce Černožice

První písemný záznam o obci ukryté na počátku své existence na okraji pohraničního pralesa u řeky Labe mezi Smiřicemi na jihu a Jaroměří na severu je zaznamenán v Hradištsko-opatovických análech na konci 12. století, pravděpodobně v roce 1197. Je tedy možné, že obec byla založena ještě zhruba o století dříve.

Další nezpochybnitelné písemné záznamy nacházíme poté až v letech 1365 a 1368. Od roku 1197 se Černožice až do roku 1512 dostaly pod vládu českých zemanských rodů. Z nich nejznámější byly rody Otmarů z Holohlav a Sendražických ze Sendražic. Rod Malešických si pak dokonce dal přídomek z Černožic. Od roku 1512 se na dlouhou dobu stávají Černožice majetkem rodu Trčků z Lípy a tím i součástí Smiřického panství až do roku 1848.

Když poslední Trčka v roce 1634 zemřel, dostalo se panství, a s ním i Černožice, postupně do vlastnictví Gallasů, Šternberků, knížat z Paaru a nakonec do majetku císařské komory, kde obec setrvala až do roku 1848. Do tohoto roku sestávala obec ze dvou takřka samostatných obcí – Černožic a Čáslavek (ty jsou dnes čtvrtí obce Černožice).

V průběhu staletí tato zemědělská obec mnohokrát vyhořela, nebo byla vypálena a vydrancována vojsky, ale vždy znovu z popela povstala. Prvotní impuls rychlejšímu rozvoji obce dalo již vybudování císařské silnice z Hradce Králové na Jaroměř po pravém labském břehu roku 1815. Když pak byly osvobozením rolnické práce po roce 1848 a postavením železniční tratě Pardubice - Liberec (v letech 1856 - 1858 byl postaven úsek Smiřice - Jaroměř) vytvořeny další podmínky hospodářskému rozkvětu oblasti, těžila z toho samozřejmě i obec Černožice.

Brzy po odeznění šarvátek prusko-rakouské války roku 1866, které se odehrály také v blízkosti obce, vznikl v Černožicích první průmyslový podnik. Byla jím roku 1871 ‚Akciová rolnická továrna na cukr v Černožicích‘. Na konci 19. století pak po vyhoření místního mlýna Jana Sehnoutky v roce 1892 vzniká o rok později na stejném místě druhý průmyslový podnik - ‚Sehnoutkova tkalcovna‘. Roku 1907 k ní byla přistavěna moderní přádelna bavlny.

V těchto letech se také počíná rozvíjet společenský život obce - nejstarším spolkem se stala roku 1876 Hospodářská beseda Černožicko-Čáslavská, která pak zanikla roku 1924. Hned poté - roku 1880 - je založen Sbor dobrovolných hasičů (úspěšně pracuje i v současnosti a je tak nejstarším spolkem v obci, jehož činnost pokračuje nepřetržitě). Roku 1882 začíná dívčí spolek Vlasta hrát v obci ochotnické divadlo (to zaniklo na počátku 50. let 20. století).

Roku 1883 vzniká místní poštovní úřad a poté roku 1890 je založena černožická obecná škola (zasloužil se o ni hlavně říšský poslanec a místní rolník Jan Jaroš z dnešního čísla popisného

161). Postavení školy podnítilo i vznik místního Sokola v roce 1891 (i tato organizace má úspěchy dodnes, hlavně oddíl rychlostní kanoistiky je znám po celé republice). Nejznámějším členem místního Sokola v jeho historii byl legionář Josef Pultr, který padl v roce 1915 u francouzského Arrasu a roku 1931 mu byla v průčelí místní sokolovny odhalena pamětní deska. Ve stejné době vznikaly v obci i první politické strany - nejprve to byla silná organizace strany agrární, poté i činná sociálně demokratická strana. Ta v roce 1936 dokonce postavila vlastní Dělnický dům a provozovala v něm až do roku 1938 i cvičení Dělnické tělovýchovné jednoty.

Roku 1905 vzniká architektonický klenot obce - Villa Anna, architekta Balšánka (bohužel poničená nekompetentní opravou i nevhodným využíváním v době komunismu), v období první republiky pak přibývá dům pro mladé textilní dělnice (dnes Domov důchodců) a budova obecního úřadu. Obojí vzniká podle plánů významného architekta Otakara Novotného. Obě budovy si objednal pokračovatel Jana Sehnoutky - Rudolf Steinský-Sehnoutka. Elektřina byla do obce přivedena roku 1911 a roku 1914 byl zřízen místní hřbitov.

V první světové válce zahynulo třicet pět černožických občanů, kterým byla věnována roku 1928 pamětní mramorová deska (se třiceti dvěma jmény), jež byla umístěna na chodbě školy.

Po dobu první republiky byla v obci nejsilnější strana sociálně demokratická. Z původního cukrovaru se stala továrna na potraviny V.D.P. (v režii sociální demokracie). V roce 1938 dali mnozí občané najevo své protinacistické smýšlení účastí na všesokolském sletu v Praze, mnozí pak ukázněným nástupem do květnové i následující zářijové mobilizace. Období protektorátu bylo v obci charakterizováno válečnou výrobou v obou místních továrnách.

Po roce 1945 opustilo Černožice hodně občanů, kteří odcházeli do vyprazdňujícího se pohraničí. Z původních takřka dvanácti set obyvatel jich v obci zůstalo kolem devíti set. V padesátých letech bylo v obci založeno Jednotné zemědělské družstvo, které však brzy zkrachovalo a členové i půda byli převedeni do státních statků Smiřice. Oba místní podniky prošly postupně mnohým přejmenováním (např. Sehnoutkova textilka nesla názvy Lina, Tiba apod.). Na počátku šedesátých let k těmto továrnám přibyl v Černožicích podnik třetí - Východočeské drůbežářské závody. V roce 1989 pak teplárna Tevex. Na počátku jedenadvacátého století se v obci usadily dva dopravní podniky - ,CTJ' a ,Dítě'. Rekreační a rybářská oblast vznikla v současnosti na soukromém rybníku Přelov. Obec se rozrůstala hlavně v době první republiky a poté od sedmdesátých let až po přelom let osmdesátých a devadesátých.

